

SCI-CONF.COM.UA

MODERN RESEARCH IN SCIENCE AND EDUCATION

**PROCEEDINGS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 2-4, 2024**

**CHICAGO
2024**

MODERN RESEARCH IN SCIENCE AND EDUCATION

Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference

Chicago, USA

2-4 May 2024

Chicago, USA

2024

UDC 001.1

The 9th International scientific and practical conference “Modern research in science and education” (May 2-4, 2024) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2024. 874 p.

ISBN 978-1-73981-123-5

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern research in science and education. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-science-and-education-2-4-05-2024-chikago-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: chicago@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 BoScience Publisher ®

©2024 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Vasiliev D. P., Iliencko T. V.* 17
PROBLEMS AND PROSPECTS OF SOIL COVER MONITORING
IN AGRICULTURE: USE OF MODERN TECHNOLOGIES AND
CHALLENGES OF THEIR IMPLEMENTATION
2. *Байструк-Глодан Л. З., Хом'як М. М., Левицька Л. М.* 23
ГЕНЕТИЧНІ РЕСУРСИ ТОНКОНОГОВИХ І БОБОВИХ ТРАВ:
ЗБЕРЕЖЕННЯ, ВИВЧЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ
3. *Філінов О. П.* 29
ЗМІНА ПАРАДИГМИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ
ПОСІБНИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ
АГРОТЕХНОЛОГІЇ У ВОЗНЕСЕНСЬКОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ
АГРАРНОМУ ЛІЦЕЇ

MEDICAL SCIENCES

4. *Abgharyan A. A., Tregub T. V.* 33
CLINICAL AND PHARMACOLOGICAL JUSTIFICATION OF
THERAPY OF PATIENTS WITH TENSION HEADACHE
5. *Kokhan M. O., Tsysar Yu. V.* 37
CURRENT ASPECTS OF PSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR
PREGNANT WOMEN BEFORE CHILDBIRTH (LITERATURE
REVIEW)
6. *Kozub T. A., Hanoaf Andulrahman Aljawhar* 43
ENDOMETRIOSIS: EXPLORING PATHOPHYSIOLOGY AND
CLINICAL STRATEGIES
7. *Oliynyk V. O., Tregub T. V.* 47
CLINICAL AND PHARMACOLOGICAL FEATURES OF THE
TREATMENT OF PATIENTS WITH PATHOLOGY OF THE
CARDIOVASCULAR SYSTEM
8. *Podolyan V. O., Bondarchuk N. M., Povar I. Yu., Nebosklonova Yu. M.* 52
A NEW LOOK AT THE GENES PREDISPOSING TO
SCHIZOPHRENIA (LITERATURE REVIEW)
9. *Semenenko S. B., Dzhuriak V. S., Chernei N. Ya., Tkach D. V.,
Fedorenko E. Yu.* 56
PATHOPHYSIOLOGY MECHANISMS OF DISORDERS OF THE
IONOREGULATORY FUNCTION OF THE KIDNEYS ON THE
BACKGROUND OF CIRCADIAN CHANGES UNDER THE
CONDITIONS OF PINEAL GLAND HYPOFUNCTION
10. *Stabryn M. B., Mandryk O. Ye.* 63
MATERNAL MORTALITY IN PREGNANT WOMEN WITH
MITRAL VALVE STENOSIS (LITERATURE REVIEW)

11. *Yanishen I. V., Fedotova O. L., Siverchuk D. V., Andrienko K. Yu., Pogorila A. V.* 67
QUALITY OF LIFE OF PATIENTS INDICATORS AND THE IMPACT OF ACRYLIC DENTAL CONSTRUCTIONS ON IMMUNOMETABOLIC PROFILE
12. *Адрусович І. В.* 70
КОАГУЛОПАТИЧНІ ПРОЯВИ ІНФЕКЦІЇ COVID-19
13. *Алієва Г., Мартишко А. В., Кондратюк А. В., Виноградська Ю. В.* 72
У ФОКУСІ СТРЕСОВА АМЕНОРЕЯ
14. *Аскарьянц В. П., Сагдуллаева З. И., Уринова Севинч Нодир кизи, Туйгунова Мухлиса Хикматжон кизи* 82
К ВОПРОСУ ПИЩЕВАРИТЕЛЬНОЙ ФУНКЦИИ ОРГАНИЗМА ЧЕЛОВЕКА
15. *Буринюк-Голов'як Х. П., Безбородова Т. Т., Джуравець Я. В.* 91
ВПЛИВ COVID-ІНФЕКЦІЇ НА ДІТЕЙ. ПРОБЛЕМАТИКА LONG-COVID В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ
16. *Вороняк М. І., Кокоруз М. В., Худзій С. С., Шурко Н. О., Міляшкевич С. П.* 97
ВИКОРИСТАННЯ НRM В МЕДИЧНІЙ ДІАГНОСТИЦІ
17. *Денисюк Л. І., Повєткіна Т. М.* 106
РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ПОШИРЕНОСТІ ХВОРОБ ОКА ТА ЙОГО ПРИДАТКОВОГО АПАРАТУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ РІЗНОГО ВІКУ
18. *Дзевульська І. В., Ніязметов Т. С., Семеник В. М.* 111
ОЦІНКА ПЛОЩІ ЗВИВИСТИХ КАНАЛЬЦІВ СІМ'ЯНИКІВ ЩУРІВ ЗА УМОВ ВПЛИВУ ОТРУТИ ГАДЮК VIPERA BERUS BERUS ТА VIPERA BERUS NIKOLSKII
19. *Жмурчук В. М., Куцак О. В., Музичук О. М., Дмитерко О. І., Ханасик Я. В., Любінець М. О., Курдибан С. М.* 115
РОЛЬ ГЕНІВ FTO ТА LEPR У СПРИЙНЯТЛИВОСТІ ДО РОЗВИТКУ ОЖИРІННЯ У ДІТЕЙ
20. *Коваленко О. Ю., Сорокіна І. О.* 124
ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НЕФРОТОКСИЧНОСТІ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ЛІКІВ
21. *Макаренко В. Г.* 130
ГОСТРЕ ОТРУЄННЯ ФОСГЕНОМ: КЛІНІКА
22. *Мандрик О. Є., Білоус Н. В.* 133
ХОЗЛ ТА ОБСТРУКТИВНЕ АПНОЕ СНУ, ТАК ЗВАНИЙ СИНДРОМ ПЕРЕКРИТТЯ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)
23. *Мандрик О. Є., Воротняк І. О., Кравцова К. А., Мартинов П. А.* 138
РАДІАЦІЙНЕ УРАЖЕННЯ ЛЕГЕНЬ. ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ ТА КЛІНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПАТОЛОГІЇ

24.	<i>Мандрик О. Є., Унгурян І. І.</i>	145
	ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ	
25.	<i>Михайлюк М. М., Ковальчук Н. В., Санжур Т. С.</i>	155
	МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ» СТУДЕНТАМ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ У РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ	
26.	<i>Михалевич М. М., Фік В. Б., Кирик Х. А.</i>	164
	МОРФОЛОГІЯ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ПІДНИЖНЬОЩЕЛЕПНОЇ ЗАЛОЗИ БІЛОГО ЩУРА НА 14 ДОБУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ОПОЇДНОГО ВПЛИВУ	
27.	<i>Муризіна І. Ю., Михайловина О. В., Апалькова Д. М.</i>	167
	ПІДВИЩЕНИЙ РИЗИК ЗАГОСТРЕННЯ МІГРЕНОЗНОГО БОЛЮ У ЖІНОК З ПОШИРЕНИМ ЕНДОМЕТРІОЗОМ	
28.	<i>Осолодченко Т. П., Пономаренко С. В.</i>	171
	АНТИБАКТЕРІАЛЬНІ ПРОФІЛІ КОМБІНАЦІЙ СПИРТОВИХ ЕКСТРАКТІВ З БРУНЬОК, ПАГОНІВ ТА КОРИ РОСЛИНИ SALIX	
29.	<i>Рева В. Б., Павлюк В. Г., Галак В. Ю.</i>	177
	СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПАТОГЕНЕЗУ ТРОФІЧНИХ ВИРАЗОК НИЖНІХ КІНЦІВОК ЗУМОВЛЕНІ ПОРУШЕННЯМ ВЕНОЗНОЮ КРОВООБІГУ	
30.	<i>Рева Т. В., Мандрик О. Є., Вакарюк Е. І.</i>	185
	ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ НЕГОСПІТАЛЬНОЇ ПНЕВМОНІЇ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	
31.	<i>Рева Т. В., Мандрик О. Є., Пархоменко А. Р.</i>	193
	ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: СИНДРОМ КОМБІНОВАНОГО ЛЕГЕНЕВОГО ФІБРОЗУ ТА ЕМФІЗЕМИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	
32.	<i>Рева Т. В., Мандрик О. Є., Сузанська А. В.</i>	200
	СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	
33.	<i>Рева Т. В., Мандрик О. Є., Форманюк Д. Р.</i>	208
	КЛІНІЧНІ АСПЕКТИ РОЗЛАДІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	
34.	<i>Роговець Ю. Ю., Левченко Є. О., Зеленська К. О., Мозгова Т. П.</i>	216
	РОЛЬ АЛКОГОЛЮ В ЖИТТІ ЦИВІЛЬНИХ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ	
35.	<i>Симоненко Г. Г.</i>	219
	ВИПАДОК ХВОРОБИ ПАРКІНСОНА З СУПУТНЬОЮ ВЕРТЕБРОГЕННОЮ МІЄЛОПАТІЄЮ	
36.	<i>Строченко Є. О.</i>	224
	ЕКОЛОГІЯ І СТОМАТОЛОГІЧНА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ	

37. **Фролова А. О., Жиденко Б. В., Прокопчик Д. М., Пономаренко Н. С.** 228
ОЦІНКИ РИЗИКУ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ПАЦІЄНТІВ ТА МЕДИЧНИЙ ПЕРСОНАЛ
38. **Хакімова Г. А.** 233
ФОРМИРОВАНИЯ ОПУХОЛЕЙ И ОПУХОЛЕВИДНЫХ ОБРАЗОВАНИЙ ЯИЧНИКОВ У ПОДРОСТКОВ В АСПЕКТЕ ПАТОФИЗИОЛОГИИ
39. **Чуніс В. К.** 236
ГОСТРЕ ОТРУЄННЯ АРСЕНОМ: КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ
40. **Щербата Г. М., Ковальська О. Р.** 238
ЗМІНА ЯКОСТІ ТА МОЖЛИВОСТІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ РАДІОЛОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ІЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯМ ВОЄННОГО СТАНУ (З 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ) В УКРАЇНІ
41. **Ядгарова Н. Д.** 243
АНАЛИЗ ДИНАМИКИ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ МУКОВИСЦИДОЗА
42. **Якименко Р. О., Вовк О. Ю.** 245
КРАНІОМЕТРИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФОРМИ ТА РОЗМІРІВ ДУГ НИЖНЬОГО ЗУБНОГО РЯДУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТАТІ ТА КРАНІОТИПУ
- PHARMACEUTICAL SCIENCES**
43. **Baiurka S. V., Karpushyna S. A.** 253
DEVELOPMENT OF THE METHOD FOR DETERMINATION OF ESCITALOPRAM IN BIOLOGICAL FLUIDS USING UV SPECTROPHOTOMETRY
44. **Ismailova Sh. Y., Hajibeyli T. A., Gafarova D. S., Huseynova N. S., Zeinalova G. R.** 260
CROWN ETHERS
45. **Бородай О. О., Стремоухов О. О.** 262
ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ ОТРУТИ ЗМІЇ ГЮРЗИ
46. **Гуль А. С.** 270
ПРЕПАРАТИ НА ОСНОВІ ЧИСТОТІЛУ ВЕЛИКОГО, ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В МЕДИЦИНІ
47. **Исмайлова Ш. Ю., Гаджибейли Т. А., Гафарова Д. С., Гусейнова Н. С., Зейналова Г. Р.** 273
РОЛЬ КРАУН-ЭФИРОВ В ХИМИЧЕСКОМ АНАЛИЗЕ
- CHEMICAL SCIENCES**
48. **Ткач В. В., Кушнір М. В., Фурдига Г. В., Багрій Д. Р.** 276
12 ІНТЕГРОВАНІХ ХІМІЧНИХ ЗАВДАНЬ В БРАЗИЛЬСЬКОМУ СТИЛІ НА ТЕМУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

TECHNICAL SCIENCES

49. *Mkrtchian Ye. A.* 293
MODELING INNOVATIONS FOR IMPROVING PROLONGING DIE LIFESPAN IN RAILWAY SWITCH STAMPING
50. *Zhurylo S. V., Vasylenko O.* 300
INDEPENDENT WORK OF STUDENTS IN THE DISCIPLINE OF GRAPHIC GEOMETRY AND COMPUTER GRAPHICS IN THE CONDITIONS OF DISTANCE EDUCATION
51. *Венгер С. Г.* 303
ДУАЛЬНА ФОРМА ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В КОЛЕДЖІ, ЯК ОБ'ЄДНАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ У ВИКЛАДАННІ СПЕЦ ДИСЦИПЛІН
52. *Гащук О. І., Москалюк .О. Є., Лініченко А. О., Калінін Н. І.* 308
УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ШИНКОВИХ КОНСЕРВІВ З М'ЯСА ПТИЦІ
53. *Григоренко С. М., Даніленко Є. П., Лоренц Д. Є.* 316
АНАЛІЗ МОДЕРНІЗАЦІЇ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ДОСТУПОМ ПІДПРИЄМСТВА
54. *Кушнір В. М.* 321
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ TESSERACTOCR У РОЗПІЗНАВАННІ ТЕКСТУ НА СУДОВИХ ДОКУМЕНТАХ З ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЙ: ВПЛИВ ЗМІНИ КУТА НАХИЛУ, ІМПУЛЬСНОГО ШУМУ ТА КОНТРАСНОСТІ
55. *Матеїк Г. Д., Кіліштоф І. Р.* 327
ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ СТАТИЧНОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ БУРІННЯ НАФТОВИХ І ГАЗОВИХ СВЕРДЛОВИН
56. *Парнета О. Б.* 332
ПРИЧИНИ, ЯКІ ОБМЕЖУЮТЬ ШИРОКЕ ЗАСТОСУВАННЯ 3D-ПРИНТЕРІВ ПРИ БУДІВНИЦТВІ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ
57. *Романюк О. Д., Романюк Я. О., Масловський Я. В.* 336
ВИЗНАЧЕННЯ ДОДАТКОВИХ ЗУСИЛЬ І ДЕФОРМАЦІЙ В ЕЛЕМЕНТАХ ГНУЧКИХ ЛАНОК МЕХАНІЗМУ ПРИ РІВНОМІРНОМУ ЗГІНАННІ
58. *Чайковський С. Ю.* 341
КВАЛІМЕТРИЧНА МОДЕЛЬ АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКИ ЯКОСТІ У ВИРОБНИЧО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМАХ
59. *Чукалов К. Е., Жмуровська К. Р., Товстик В. О., Заводний О. О., Онищенко Ю. М.* 345
КІБЕРЗАХИСТ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

60. *Юрчишин В. М., Юрчишин О. В.* 351
ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В НАФТОГАЗОВІЙ ГАЛУЗІ

GEOGRAPHICAL SCIENCES

61. *Авраменко Я. С.* 358
РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В КРАЇНАХ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

GEOLOGICAL AND MINERALOGICAL SCIENCES

62. *Yanko D., Vynnevich I. V.* 362
THE 2024 TEWKSBURY (NEW JERSEY, USA) EARTHQUAKE: A
RARE M4.8 INTRAPLATE SEISMIC EVENT

ARCHITECTURE

63. *Ярошук І. В., Кривич М. О., Селезньов А. О., Цмовз О. М.* 365
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ
АРХІТЕКТУРИ

PEDAGOGICAL SCIENCES

64. *Varanova L.* 371
DEVELOPMENT OF CROSS-CULTURAL COMMUNICATIVE
COMPETENCE OF ECONOMIC SPECIALTIES STUDENTS

65. *Romanchuk N.* 379
IMPROVING OF MATHEMATICAL TRAINING OF STUDENTS OF
HIGHER TECHNICAL EDUCATION INSTITUTIONS BY MEANS
OF PERSONALLY ORIENTED EDUCATION

66. *Trop Yu.* 385
THE IMPORTANCE OF INTERACTIVE TEACHING OF ENGLISH

67. *Vovk O. I., Kryvoshyia D. Yu.* 390
CHATGPT IN TEACHING ANALYTICAL ESSAY

68. *Бачинська Н. Я.* 397
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ
МОВЛЕННЄВИХ ВМІНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КУРСАНТІВ
ВВНЗ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

69. *Вінтоняк О. В.* 401
КОЛЕДЖІ ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНИ ТА ПОЛЬЩІ ЯК МОДЕЛІ
ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ
УКРАЇНИ

70. *Єфименко Л. М., Єжкова М. С.* 407
РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В ІНКЛЮЗИВНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ

71.	Кашуба О. М., Кравчук Т. О., Навольська Г. І., Хома В. С.	411
	РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: АНАЛІЗ ВАЖЛИВИХ ЧИННИКІВ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ	
72.	Кишакевич С. В., Стець Г. В.	422
	ФОРМУВАННЯ СПІВОЧИХ НАВИЧОК ЗА МЕТОДИКОЮ СЕМА УЕСТА	
73.	Кононець Н. В., Нестуля С. І.	430
	ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ЛІДЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОСВІТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ	
74.	Корольова Н. Ю., Тільна Ю. П.	436
	ВАЖЛИВІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
75.	Кузнєцова О. Я.	441
	МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
76.	Лабош К. Я.	445
	ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА ОСВІТНІ ІНІЦІАТИВИ РОМІВ У СЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ	
77.	Лалак Н. В., Сідор Ю. І.	449
	ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	
78.	Мокроменко О. В.	454
	СТАНОВЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТАРНОЇ ОСВІТИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ У ПЕРШІЙ ТРЕТИНІ ХІХ СТ.	
79.	Ніколенко Л. М., Чаус В. А.	463
	STEM-ПІДХІД У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
80.	Охота І. В., Дзізінська О. В.	467
	ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
81.	Саєвич О. В.	478
	ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ	
82.	Степанюк А. В., Плішка А. В.	481
	АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ЗАСОБОМ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	
83.	Шаліяна І. В., Бородата І. Є.	488
	ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ПОСТАВИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	

84. *Юкальчук Л. П., Черноус Л. Л., Марущак О. В.* 494
 ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
 КРАВЦІВ І ЗАКРІЙНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ
 (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

85. *Severyn O., Zyкова I., Huth-Rhoades L., Rhoades T.* 505
 CONSCIOUS COOKING AS A FACTOR IN REDUCING STRESS
 AND TREATING PSYCHOLOGICAL PROBLEMS
86. *Белоусов В. Л.* 509
 ФРУСТРАЦІЙНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ОСНОВНА
 ПЕРЕДУМОВА ЗМІЦНЕННЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ
 ОСОБИСТОСТІ
87. *Василенко О. Є.* 512
 ОСОБИСТІСНІ РЕСУРСИ ЯК ПЕРЕДУМОВИ МЕНТАЛЬНОГО
 ЗДОРОВ'Я
88. *Вівчар В. М., Дрозд О. В.* 519
 РЕВНОЦІ ТА ЇХ ПАТОЛОГІЧНИЙ ПРОЯВ У ПОДРУЖНІХ
 ВЗАЄМОСТОСУНКАХ
89. *Власова І. В., Попова О. В.* 523
 ПРО ВИПЛАТИ ДОПОМОГИ НА ПРОЖИВАННЯ ВНУТРІШНЬО
 ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНУ
 АДАПТАЦІЮ НА НОВОМУ МІСЦІ ПРОЖИВАННЯ,
 ВІДПОВІДНО ДО ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
 УКРАЇНИ № 94 «ДЕЯКІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ
 ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА ІНШИХ ВРАЗЛИВИХ
 КАТЕГОРІЙ ОСІБ»
90. *Павлова О. В.* 531
 СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ: ВПЛИВ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА
 СТРАТЕГІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ
91. *Черножук Ю. Г., Скверчинська Ю. С.* 538
 САМОЗМІНЮВАННЯ ЯК ЧИННИК АДАПТИВНОСТІ
 ОСОБИСТОСТІ
92. *Шиделко А. В., Іванісова А. О.* 545
 ПСИХОЛОГІЧНЕ ЩАСТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

SOCIOLOGICAL SCIENCES

93. *Slutu S. V., Omelchenko V. V.* 554
 IT SECTOR IN UKRAINE: THE ISSUE OF GENDER IMBALANCE

ART

94. *Zolotarchuk N. I.* 562
 NON-FIGURATIVE PAINTING: ABSTRACTIONS

95. *Коваль А. О., Форостецький М. Я.* 567
ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙН-ПАКУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ЕКОЛОГІЧНОЇ КОСМЕТИКИ
96. *Мазніченко О., Царенко М.* 570
ДИЗАЙН ІЛЮСТРАЦІЙ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ: ОСОБЛИВОСТІ
ТА НОВАЦІЇ
97. *Олійник Я. В.* 576
ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНИЙ СВІТ ФОРТЕПАННОЇ МУЗИКИ
М. ТЕРЕЩУК-СЕНТЮРК ТА К. РОЛЛІН, ПЕДАГОГІЧНИЙ
АСПЕКТ
98. *Пановікова А. О.* 581
АДАПТАЦІЯ МОБІЛЬНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО
ВТОРГНЕННЯ

HISTORICAL SCIENCES

99. *Власюк І. М.* 586
ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВІДНОСИНИ У 2022-2024 РР.
100. *Провальнюк Д. В.* 590
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ В СКЛАДІ НІМЕЦЬКОГО
ВЕРМАХТУ ЛЕГІОНУ "ІДЕЛЬ-УРАЛ" (1941-1943 РР.)

CULTUROLOGY

101. *Пустовалов С. Ж., Чухрай Л. О.* 601
ДО МУЗЕЄФІКАЦІЇ НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИХ ГОРОДИЩ
РАННЬОЗАЛІЗНОЇ ДОБИ
102. *Сидоренко Л. В.* 606
ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВИХ МУЗЕЇВ ТА
КІМНАТ БОЙОВИХ ТРАДИЦІЙ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ
УКРАЇНИ З ВИКОРИСТАННЯМ ДОСВІДУ РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

POLITICAL SCIENCES

103. *Kundenko S.* 618
RÉSOLVRE LES TÂCHES DE POLITIQUE ÉTRANGÈRE DE LA
FRANCE AU MOYEN DE LA DIPLOMATIE CULTURELLE
104. *Панібудьласка А. В., Бондарець В. Ю.* 626
ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЖИМ РОСІЙСЬКОЇ
ФЕДЕРАЦІЇ ТА ЇЇ АГРЕСІЯ ПРОТИ УКРАЇНИ

PHILOLOGICAL SCIENCES

105. *Mammadova G. S., Ismayilova G. N., Ahmadova V. Z.* 636
MODERN PHILOLOGY AS A BRANCH OF SCIENCE AND A
DIRECTION OF HIGHER PROFESSIONAL EDUCATION

106. *Rampura S., Popov H.* 641
ON THE ISSUE OF GRAPHIC ADAPTATION OF ENGLISH LOANWORDS IN THE UKRAINIAN LANGUAGE
107. *Букетова Н. И., Акбергенова Акерке Айдынкызы* 646
ФЕНОМЕН МНОЖЕСТВЕННОСТИ В АНГЛИЙСКОЙ И КАЗАХСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ (НА ОСНОВЕ ПРОИЗВЕДЕНИИ ДЭНИЕЛА КИЗА И ТОЛЕНА АБДИКОВА)
108. *Галенко М. В.* 656
ФІЛОЛОГІЯ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ТА ОСВІТНІХ ЗМІН
109. *Качмар С. Р.* 660
ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ЗАСОБАМИ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ ЛІНИ КОСТЕНКО
110. *Лахай А. Я.* 665
МОВНА КРЕАТИВНІСТЬ У РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ: ВИВЧЕННЯ ТВОРЧИХ ПІДХОДІВ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МОВНИХ РІШЕНЬ
111. *Холут А. О.* 669
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

PHILOSOPHICAL SCIENCES

112. *Firsova L. V.* 675
SCIENCE IN CONDITIONS OF DIGITIZATION

ECONOMIC SCIENCES

113. *Fimyar S., Chen N., Ten A.* 679
RATES OF ECONOMIC GROWTH OF COUNTRIES
114. *Tyurina N. M., Kushka I.* 682
FEATURES OF THE ANTI-CRISIS MANAGEMENT OF THE FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE
115. *Yadigarov T. A., Gasimli Aylar Nofal oglu* 692
RISK ASSESSMENT OF CAPITAL INVESTMENTS IN SHARES
116. *Балко А. В.* 697
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ СПОЖИВАЧІВ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ
117. *Баранівський О. В.* 701
ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ (КРИТЕРІЇ ТА ПРІОРИТЕТИ)
118. *Білоніжка В. П., Руліківський О. А., Костів Н. І., Паращин О. Р., Бала О. І.* 706
КЕРУВАННЯ РОЗВИТКОМ ІННОВАЦІЙНИХ РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПАНІЙ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

119. **Борохович К. О., Мельянова Л. В.** 711
ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ
120. **Бочан І. О.** 713
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ І СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ
121. **Гусейнов М. И., Алиев С. Ш., Алиева З. Д.** 719
РОЛЬ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В ЭКОНОМИКЕ АЗЕРБАЙДЖАНА
122. **Дармостук Д. Г., Редзюк В. В., Зленко Я. Ю., Лященко Ю. М., Плужник О. В.** 724
ВПЛИВ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕНТАЛІТЕТУ НА ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ
123. **Димашок О. В., Хавич А. Р., Хом'як Я. М., Орищин Н. Р., Вороновська М. М.** 730
ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНИМ ПАРТНЕРСТВОМ В УМОВАХ ЗМІН
124. **Дмишко Я. Г.** 734
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
125. **Кубрак А. Б., Мац Ю. О., Шендюк Р. Б., Козак А. М., Терлецька В. О.** 742
ЕФЕКТИВНЕ КЕРУВАННЯ ВЕНЧУРНИМИ СТРУКТУРАМИ В НЕСТАБІЛЬНИХ УМОВАХ
126. **Курило О. Б., Ралець С. Р.** 746
ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА
127. **Марченко О. А., Сальнікова М. В.** 753
ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ В ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ЧАС
128. **Олійник О. В.** 756
МАРКЕТИНГ ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
129. **Пісковець О. В., Карнаух В. С.** 760
СТРУКТУРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ РОЗВИТКУ
130. **Плекан М. В., Козьмук Н. І., Федан С. А.** 765
КОНЦЕПЦІЇ ДЕВЕЛОПМЕНТУ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ПРОЄКТІВ
131. **Сарахман О. М., Шурпенкова Р. К., Роман І. Ю.** 768
ВИМОГИ ДО АУДИТОРСЬКОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
132. **Семенча І. Є., Сич А. І.** 777
ВИДИ ОПТОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

133. **Середа Д. В.** 781
 ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО АУДИТУ ЯК
 ІНСТРУМЕНТУ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
 ОРГАНІЗАЦІЇ
134. **Фесенко В. Ю.** 788
 РОЛЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
 ВАРТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВА
135. **Чумак О. В.** 793
 ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ НАУКОВО-
 ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ
136. **Яремко І. Й., Козьмук Н. І., Голуб Я. Я.** 803
 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ
 ВТІЛЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ПРОЄКТІВ
 ДЕВЕЛОПМЕНТУ БУДІВНИЦТВА

LEGAL SCIENCES

137. **Ignatieva A. I., Protsyik O. V.** 806
 CONCEPTS AND SIGNS OF WAR CRIMES IN INTERNATIONAL
 CRIMINAL LAW
138. **Mykytina A. O., Bohatyrova M. O.** 810
 COUNTERWORK OF DOMESTIC VIOLENCE
139. **Syzrantsev K., Bohatyrova M. O.** 814
 HISTORY AND WORK OF CRIMINAL INVESTIGATION
 NATIONAL POLICE OF UKRAINE
140. **Волік В. В., Клафас М. Е.** 817
 ОСОБЛИВОСТІ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ТА АНГЛО-
 САКСОНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СІМ'Ї У АСПЕКТІ РЕАЛІЗАЦІЇ
 НОРМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА
141. **Волік В. В., Клафас М. Е.** 823
 ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРІВ МІЖНАРОДНОГО
 МОРСЬКОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ
142. **Жданова К. В., Савенко В. П.** 830
 КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОФАЙЛІНГ, ЯК ІНСТРУМЕНТ
 РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ
143. **Злий Н. Р., Неклеса О. В.** 835
 СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ
 МОБІЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
 БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
144. **Кушнір С. С.** 839
 ПОДІЯ ЗЛОЧИНУ ЯК ОБСТАВИНА, ЩО ПІДЛЯГАЄ
 ДОКАЗУВАННЮ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ,
 ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПРОТИПРАВНИМ ЗАВОЛОДІННЯМ
 МАЙНОМ ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ

145.	<i>Нікітіна В. М., Савенко В. П.</i>	848
	ДЕЯКІ ФАКТОРИ, ЩО СПРИЯЮТЬ ЛАТЕНТНОСТІ ЗЛОЧИННОСТІ У ЗВ'ЯЗКУ З ПОВНОМАСШТАБНОЮ ВІЙНОЮ	
146.	<i>Пефтиц В. М.</i>	853
	КАМ'ЯНА КОНСТИТУЦІЯ; КОДЕКС УР-НАММУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ШУМЕРСЬКОЇ ПРАВОВОЇ ТРАДИЦІЇ	
147.	<i>Чевичалова Ж. В., Кифала Ю. А.</i>	863
	ОСОБЛИВОСТІ РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	
148.	<i>Шкрум С. М.</i>	869
	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ) В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	

УДК 378.147.091.33-028.22:611:378.6:61

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ» СТУДЕНТАМ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
ЗАКЛАДІВ У РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ**

Михайлюк Михайло Михайлович

к.вет.н., доцент кафедри фундаментальних та медико-профілактичних
дисциплін ННІ «Європейська медична школа»
Міжнародний Європейський Університет

Ковальчук Наталія Василівна

к.м.н., доцент кафедри анатомії,
топографічної анатомії та оперативної хірургії
Київського Медичного Університету

Санжур Тетяна Сергіївна

старший викладач кафедри фундаментальних та медико-профілактичних
дисциплін ННІ «Європейська медична школа»
Міжнародний Європейський Університет

Анотація. У цій роботі акцентується увага на особливостях викладання фундаментальної дисципліни «Анатомія людини» студентам 1,2-го курсу у вищих медичних закладах. Зосереджено увагу на власному досвіді викладання базової дисципліни «Анатомія людини» студентам-медикам та на основі аналізу сформульовано основні шляхи покращення та удосконалення викладу матеріалу з урахуванням психологічної стійкості студентів в умовах сьогодення. Особлива увага надається значенню комунікативної культури в університетському середовищу, зокрема комунікацією між студентом та викладачем (діалог, зворотній зв'язок тощо).

Ключові слова: анатомія людини, комунікативна культура, студентоцентризм, метод аналізу та синтезу, дедуктивний метод, індуктивний метод, репродуктивний метод.

Вступ. У медичних закладах освіти особлива роль відводиться вивченню фундаментальних та медико-профілактичних дисциплін, що складають основу 1-3 курсу, оскільки опанування базовими знаннями з медико-біологічних

дисциплін створюють підґрунтя для подальшого вивчення дисциплін клінічного блоку. А відтак – навчання у вищому медичному закладі має будуватися як єдиний, цілісний та безперервний процес, який починається з дисциплін природничо-наукового блоку, що складають теоретичне підґрунтя профільної підготовки професійних знань та компетентностей майбутніх лікарів.

Перед викладачем фундаментальних дисциплін стоїть завдання не лише адаптувати вчорашнього школяра до вузівської моделі знань, а й сформувати глибокі знання з предмета, навчити їх критично мислити, пов'язувати особливості медико-біологічних предметів з потребами клінічної практики.

Особливістю сучасного студентства (у науково-педагогічній літературі їх прийнято називати «цифровим поколінням») є виховання у відкритому інформаційному, понятійному і культурному середовищі. Вчені виділяють у портреті представників цифрового покоління такі якості, як креативність, інноваційність, інформованість (завдяки безперервній участі у пошуковій діяльності) та багатозадачність (здатність вирішувати декілька когнітивних завдань одночасно) [1].

Проте, нині, в умовах повномасштабної війни, більшість студентів не розуміє навіть вчитися, коли навколо тривають обстріли та руйнації, гинуть люди, можлива втрата рідних та близьких, що призводить до високого психологічного напруження, тривожності. Це в свою чергу призводить до нездатності повноцінно вчитися, сприймати, запам'ятовувати, аналізувати та відтворювати нову інформацію. Більшість студентів усвідомлює, що майбутнє в таких умовах стає невизначеним, невідомим та примарним [2].

Навчальний стрес, що переживають студенти під час здобуття вищої освіти, закарбовується в тенетах свідомого та несвідомого на досить тривалий час, що призводить до негативного впливу на фізичне та психічне здоров'я. До значних академічних стресових факторів також належить: відсутність систематичної роботи та прокрастинація, складність академічного матеріалу, відсутність особистісної мотивації до навчання та невміння правильно

організувати власний тайм-менеджмент, збільшення навантаження в період заліково-екзаменаційної сесії, зрештою конкуренція з однолітками, недоброзичливе спілкування, невпевненість в собі та страх невдачі [3].

Та разом з тим, сучасний студент інфантильний, безвідповідальний, має проблеми з інтернет залежністю, уникає живого спілкування, віддає перевагу спілкуванню в тенетах інтернету, месенджерах та інших платформах.

Наразі спостерігається дегуманізація емоційно-почуттєвої сфери цифрового покоління, оскільки реальна комунікація вимагає від людини глибини переживань, щирості, на відміну від віртуального спілкування, коли інформаційно-комунікаційні технології заповнюють надзвичайно важливі сфери людських відношень.

Ба більше лише за умови належної комунікативно-педагогічної культури викладача можливий якісний та повноцінний діалог зі студентами, що передбачає освітній процес. Комунікативна культура викладача фундаментальних дисциплін передбачає розв'язання професійних завдань, які повністю знаходяться в площині спілкування й реалізується шляхом комунікативної взаємодії. Це, в свою чергу, сприяє зростанню рівня вимог до комунікативної культури викладача як основного фактора, що забезпечує його високий професійний рівень.

Зазначене вище вимагає від викладачів особливої уваги у вибудовуванні сценаріїв комунікації зі студентами, створенні комфортного середовища навчання, яке сприятиме скороченню «цифрової» нерівності викладача і студента, скасуванню бар'єрів у стосунках представників різних поколінь. До того ж, необхідно враховувати, що сучасні студенти цінують рівноправну співпрацю, партнерські стосунки, відкритий обмін інформацією, прийняття рішень на основі обговорень, а не покірне виконання вказівок. У навчально-виховному процесі викладачі повинні працювати зі студентами «їхньою мовою», тобто не тільки надати студентам звичний формат «електронного» навчання, застосовуючи інтерактивні методи, ІТ-технології, а й враховувати цінності і норми сучасної комунікації. [4]

Мета дослідження – проаналізувати власний досвід викладання базової дисципліни «Анатомія людини» студентам-медикам та на основі аналізу сформулювати основні шляхи покращення та удосконалення викладу матеріалу з урахуванням психологічної стійкості студентів в умовах сьогодення.

Основна частина.

Предмети «Анатомія людини» та «Медична біологія» належить до фундаментальних дисциплін науково-природничого циклу, що починають вивчатися на першому курсі вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації, і створюють підґрунтя для подальшого вивчення клінічних дисциплін.

Вважають, що вивчення фундаментальних дисциплін формує у студентів медичних спеціальностей здатність до аналізу та синтезу, логічного, критичного та евристичного творчого мислення, послідовності зв'язування різних фактів в єдине ціле, розчленування цілісного на окремі фрагменти, розуміння цілісності та дискретності живої природи, що вивчається на різних рівнях організації життя: молекулярному, клітинному, тканинному, органному та системному.

Викладання анатомії є студентоцентрованим та проводиться у вигляді класичних, мультимедійних та інтерактивних лекцій, практичних занять та самостійної роботи. Великий обсяг самостійної роботи виконується індивідуально з подальшою перевіркою викладачем під час заняття. Також є години для обов'язкових консультацій та відпрацювання пропущених занять.

Під час навчального процесу (аудиторної і позааудиторної роботи) відбувається взаємодія викладача зі студентами з метою засвоєння останніми наукових знань, набуття вмінь, навичок, що сприяє всебічному загальному гармонійному розвитку майбутніх лікарів. Знання та вміння, що формуються у студентів в процесі навчання, знаходяться в складній залежності, взаємодоповнюють одне одного і забезпечують найкраще протікання будь-якої діяльності, у тому числі майбутньої професійної діяльності студентів-медиків.

Ефективність підготовки спеціаліста залежить від досягнення

оптимальних співвідношень між фундаментальними дисциплінами та дисциплінами професійної підготовки. В цьому плані медична біологія та анатомія є фундаментальними дисциплінами, що забезпечують загально-теоретичну медико-біологічну підготовку фахівців у галузі охорони здоров'я [6].

Метою вивчення навчальної дисципліни «Анатомія людини» є: формування у студентів цілісної уяви про загальну макроскопічну та мікроскопічну будову тіла людини; форму, розміщення органів відповідно до їх скелетотопії, голотопії та синтопії, об'єднання у їх системи органів; вміння інтерпретувати статеві, вікові та індивідуальні особливості будови організму людини; враховувати конституційні особливості; трактувати закономірності пренатального та раннього постнатального розвитку органів людини, варіанти мінливостей органів, вад розвитку та впливу тератогенних факторів в період внутрішньоутробного онтогенезу.

Найбільш поширеними методами дослідження в анатомії є: візуальне дослідження, антропометричні дослідження, препарування, макро- та мікроскопічні дослідження та ряд сучасних методів, зокрема: рентгенанатомічні методи (рентгенографія, рентгеноскопія); комп'ютерна томографія; магнітно-резонансна томографія (МРТ); ультразвукове дослідження (УЗД); ендоскопія; комп'ютерна томографія.

Для дисципліни «Анатомія людини» практично не існує базового підґрунтя, окрім базових знань з навчальних дисциплін основної та старшої школи біологічного компоненту освітньої галузі «Природознавство».

«Анатомія людини» як дисципліна тісно інтегрована та пов'язана з наступними дисциплінами природничого циклу: біологія, гістологія, нормальна фізіологія, патологічна анатомія, топографічна анатомія та оперативна хірургія, патофізіологія, патоморфологія, внутрішні хвороби, різні види хірургії, нервові хвороби, очні хвороби, ЛОР-хвороби, акушерство та гінекологія, терапія.

Для вивчення дисципліни використовують наступні методи навчання: за джерелами знань: словесні (розповідь, пояснення, лекція, інструктаж); наочні –

(демонстрація, ілюстрація); практичні (практична робота, виконання практичних робіт та розв'язання ситуаційних завдань).

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються наступні методи: проблемний, пошуковий, дослідницький.

За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

Кращому засвоєнню навчального матеріалу сприяє використання інтерактивних технологій колективно-групового навчання (мозковий штурм, case-метод); технологій ситуативного моделювання (симуляція або імітація); технологій опрацювання дискусійних питань (визначення позиції, її відстоювання, дебати тощо).

Важливими елементами навчання є анатомічні препарати, муляжі та 3D-макети органів і систем, оскільки вони сприяють пізнанню будови тіла людини та дозволяють бачити деталі природної будови органів, створювати об'ємну уяву про будову органів і їхнє взаємне розташування. [7].

На наш погляд при викладанні дисципліни «Анатомія людини» варто поєднувати класичні та сучасні високотехнологічні методи навчання, зокрема: лекції, практичні заняття, роботу з відеоматеріалами, інтерактивні (метод дискусії, метод практичного відпрацювання навичок, метод «мозкового штурму», метод конкретних ситуацій); практичну роботу; пояснювально-ілюстративні (анатомічні препарати, відеофільми, навчальні програми на ПК та сенсорних панелях, КТ, МРТ та рентгенівські знімки).

Також для більш кращого засвоєння матеріалу слід використовувати наступні методи.

Аналітико-синтетичний метод – це два взаємопов'язаних процеси уявного чи фактичного розкладання цілого на складові частини й об'єднання окремих частин у єдине ціле, цілісну систему, якою є організм людини. Аналіз і синтез тісно пов'язані у будь-якому науковому та науково-практичному дослідженні.

Метод аналізу – розкладання, розчленування чогось цілісного на складові елементи, властивості, відношення, аспекти, підсистеми для подальшого

поглибленого розгляду кожного з них. Так зокрема, організм є цілісною системою, яка розглядається на різних дискретних рівнях – молекулярному, клітинному, тканинному, органному та системному. В анатомії будова кістки вивчається спочатку загалом, а потім до найменших її складових одиниць - остеону, остеоцитів, остеобластів та остеокластів.

Синтез на противагу аналізу, дає можливість об'єднувати окремі частини чи сторони живого об'єкта в єдине ціле. Процес практичного чи мисленнєвого возз'єднання цілого із частин або поєднання різних елементів, сторін об'єкта в єдине ціле. На противагу аналізу, синтез об'єднує у єдине ціле частини, властивості, відношення, виділені на основі аналізу. Так, зокрема вивчення морфогістологічних структур пошарової будови порожнистого органу дозволяє зрозуміти сутність виконуваної ним функції.

Індуктивний метод наукового пізнання полягає в дослідженні руху знань від одиничного до часткового або й загального; вид опосередкованого умовиводу, в якому з одиничних суджень-засновок виводять часткове або й загальне судження-висновок. Це означає, що студенти конкретні приклади та спостереження зводять до загальних закономірностей і формулюють на основі цього узагальнені правила та встановлюють причинно-наслідкові зв'язки між окремими органами й системами. Так зокрема, для прикладу, знання морфологічної структури органу або тканини або морфо-структурної одиниці допомагає зрозуміти виконувані ним функції.

Дедуктивний метод викладання анатомії людини заснований на дедукції - способі дослідження, при якому окремі положення логічно виводяться із загальних положень. Метод побудований на основі засад наукового пізнання та логічного мислення і полягає в тому, що спочатку вивчають загальну будову організму та систем органів.

Одноманітний потік лекцій давно вже не виправдовує себе. Фахівці встановили, що використання тільки інформаційно-рецептивного методу лише на 30 % допомагає засвоювати теоретичний матеріал. Решта або проходить повз студентів, або надолужується під час підготовки до екзаменів та заліків. Однак

без підкріплення теорії практикою вона виявляється побічною, непотрібною інформацією. Репродуктивний метод є способом організації навчальної діяльності, яка відбувається за певною інструкцією з застосуванням (або відтворенням) отриманих раніше знань і послідовності практичних дій. Репродуктивний метод забезпечує можливість передавання великої за обсягом навчальної інформації за мінімально коротким часом без великих зусиль, проте він не дає змоги розвивати гнучкість мислення та навички пошукової діяльності. Проте, для вивчення дисципліни «Анатомія людини» репродуктивний метод надзвичайно актуальний, оскільки він забезпечується шляхом відтворення знань із застосуванням різних ілюстративно-наочних матеріалів: підручників, посібників, атласів, макро- та мікропрепаратів анатомічного музею, відеосистем, МРТ, КТ, рентгенівських знімків тощо.

Висновки.

1. Фундаментальні дисципліни, які входять до природничо-наукового блоку освітньої програми підготовки лікаря, забезпечують базові вміння, які складають основу подальшого засвоєння студентами профільних клінічних дисциплін.

2. Лише за умови належної комунікативно-педагогічної культури викладача можливий якісний та повноцінний діалог зі студентами, що гарантує високий рівень засвоєння та відтворення знань.

3. Кращому засвоєнню навчального матеріалу сприяє використання інтерактивних технологій колективно-групового навчання (мозковий штурм, case-метод); технологій ситуативного моделювання (симуляція або імітація); технологій опрацювання дискусійних питань (визначення позиції, її відстоювання, дебати).

4. При вивченні дисципліни використовують різні способи викладання, зокрема: розповідь, пояснення, лекція, демонстрація, ілюстрація; виконання практичних робіт та розв'язання ситуаційних завдань, та ряд методів, зокрема: проблемний, пошуковий, дослідницький, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний та репродуктивний методи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Palfrey J., Born Digital. Understanding the first generation of digital natives / J. Palfrey, U. Gasser. - N.Y., Basic, 2008. - P. 375.
2. Михайлюк М. М., Шабанова Є. О., Бондаренко Ю. С. Стан психологічної стійкості у студентів закладів вищої освіти в умовах воєнного стану // European scientific congress. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain. 2023. Pp.367-372.
3. Михайлюк М.М., Таранюк Г.П. Вплив COVID-19 на психо-емоційний стан здоров'я студентів, що навчаються в медичних вузах // Наука та інновації: сучасний вектор розвитку науки та світу: збірник тез доповідей науково-практичних конференцій Міжнародного наукового форуму. – Чернігів: «Чернігівська політехніка», 2023.– С.82-85.
4. Дзундза А., Моїсеєнко І., Селяков К., Селякова Л. Комунікативна культура як прояв професійної культури сучасного викладача. Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД» // Збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький – 2013. – С.146-148.
5. Кайдалова Л. Г. Професійна підготовка майбутніх фахівців фармацевтичного профілю у вищих навчальних закладах: монографія / Л. Г. Кайдалова. НФаУ, 2010. 411 с.
6. Dubinin SI, Vatsenko AV, Pilyugin VO, Ulanovska-Tsyba NA, Perederii NO, Ryabushko OB [The use of innovative technologies as a guarantee of improving the efficiency and quality of education in higher education]. Medical education. 2016; 4:12- 4. Ukrainian, 11.
7. Цигикало О. В., Олійник І. Ю., Марценяк І. В. Наочність у сучасних методиках викладання анатомії людини // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Медицина». – 2015. – Вип. 2 (52). – С. 172-174.